

Kommunikationsminister Curt Boström lovade snara förbättringar av malmbanans södra omlopp när han uppvaktades i Gällivare.

Boström lovar snar bättring

Det skall göras snara förbättringar av kapaciteten på malmbanans södra omlopp mellan Gällivare och Luleå. Det lovade kommunikationsminister Curt Boström vid ett besök i Gällivare i mitten av augusti. Statsrådet uppvaktades av kommunalråden från Gällivare, Boden och Luleå som samstämmt förklarade att en upprustning är nödvändig för näringslivet, turismen, sysselsättningen och vintersjöfarten i Bottenhavet.

Sid. 7

Nytt behandlingshem för unga missbrukare

Sid. 6

Välkommaskolan var bäst i länet när det gällde förslag till nya uppfinningar och idéer. Här är några av projektarna i idétävlingen "Utveckling och framtid i Norrbotten", fr.v. Lars-Erik Sandvärn, Jan Lill, Björn Öderyd, Ingvar Lind, och Mats Johansson. Längst t.h. handledaren Bengt Flyckt.

Välkommaskolan snillrikast i länet

Ingen gymnasieskola i Norrbotten har fler snillen än Välkommaskolan i MalMBERGET. Den slutsatsen kan man dra av årets uppfinnartävling bland gymnasieelever. Välkommaskolan i MalMBERGET kammade hem sex av tretton belöningar för nya idéer och uppfinningar i projektet "Utveckling och framtid i Norrbotten". Vilka uppfinningar det var som blev belönade får Du veta på

Mittuppslaget

Färdtjänsten ett måste

Harry Brännström har ordet:

— Tekniksatsning och unga uppfinnare ger en känsla av framtidshopp

Att svara för kommunalrådet under dennes semester innebär att jag redan första dagen i detta ämbete fick besök av denna tidskrifts framställare och fick beskedet att det förväntades att jag skulle formulera något på "ledarsidan".

Sedan jag fått del av de rubriker som tänktes komma med i kommande nummer beslutade jag mig för att något kommentera ämnet "Teknisk utveckling — framtiden".

"Teknisk utveckling — framtiden" är inte bara modeord. Det är de krav vi har på oss om vi skall hänga med.

Noliamässan

Om man tar del av vad som händer runt omkring så är temat likartat i andra sammanhang. Nolia-mässans tema i år handlar om Utveckling i Norrbotten.

Vår kommun och våra företag exponerade sig i år för första gången på allvar på Nolia. Man kan kanske säga att det var på tiden, men man kan även säga att det är i tiden och att det hör framtiden till.

Belönade

Det som är glädjande när

man kommer från vår kommun, och tar del av Nolia-programmet är att vår Välkommaskola i Malmberget, — i en tävling mellan länets gymnasieskolor — får de flesta förslagen belönade i projektet "Utveckling och framtid i Norrbotten".

Inte mindre än sex förslag kommer från Välkommaskolan. Kiruna och Piteå har levererat fyra förslag vardera och Jokkmokk två.

"Fantastiskt"

"Antalet bidrag från Malmberget är fantastiskt bra. Förslagen vittnar om vilja, kunskap och eftertanke", säger projektledaren Oscar Olofsson från Piteå, vår f d skoldirektör.

Det känns angeläget att lyfta fram en sån här händelse. Det är inte en slump att det finns ett gott utvecklingsklimat, att elever är kreativa.

Ansvar

Både planerare och lärare men även andra inom utbildningen har det tunga ansvaret för den utveckling som sker — som också skall kommas ihåg när resultaten sedan kommer.

— Det är glädjande att Välkommaskolan i Malmberget har fått så många förslag belönade i projektet "Utveckling och framtid i Norrbotten". När våra gymnasieelever visar framfötterna på detta sätt tycker jag att man kan känna hopp inför framtiden, skriver kommunstyrelsens vice ordförande Harry Brännström som vikerierat på kommunalrådsstolen.

Till och ifrån får vi beslutsfattare ärenden på vårt bord som just berör utbildning/utveckling. Det är glädjande att konstatera att vi i bred politisk enighet ställer upp och stödjer de idéer och förslag som berör utbildning/utveckling.

Försöksverksamhet

På vårt senaste kommunfullmäktigesammanträde kan man bl.a. erinra sig rubrikerna:

- Anslag till kurs i automatiseringsteknik och
- Medel till fortsatt försöksverksamhet samverkan skolanärliv

Detta är exempel på skolans/utbildningens roll i samhällsutvecklingen. Skolan/utbildningen skall vara i samklang med det samhälle där den verkar.

Uppfinnarverkstad

Överhuvudtaget finns det anledning att påminna om de inslag/insatser som gjorts och görs för den tekniska utvecklingen i vår kommun:

- Gällivareprojektet, där vår kommun tillsammans med

bl.a. LKAB under lång tid ansträngt sig för att hjälpa till att skapa ett gott utvecklingsklimat.

- Idé/Utvecklingsverkstan och uppfinnarverkstan är andra "institutioner" där kommunen tillsammans med bl.a. LKAB och länskolnämnden, vill hjälpa presumtiva tekniska innovatörer och företag framåt.

Klimat

En del av dessa aktiviteter har ju även lokalanknytning till Välkommaskolan.

Man kan inte utesluta, att den anda, det klimat, som finns runt dessa projekt, även satt sina spår och påverkat gymnasieskolan till de resultat som uppvisats.

När våra gymnasieelever på detta sätt visat framfötterna tycker jag att man kan känna hopp inför framtiden.

Harry Brännström
Harry Brännström

KONSUMENTRUTAN

Konsumentvägledare Berit Jansson reder ut begreppen kring ungdomars boendekostnader när de "bor hemma".

Vad nu då? Ska jag betala hemma? Jag tänkte ju köpa...

Det här är vanliga utrop från den skoltrötta som fått ett arbete, eller också har man fått utbildningsbidrag, studiestöd och vill använda pengarna helt för sig själv.

För att försöka hjälpa till att reda ut det här problemet, som många familjer råkar ut för, kan man från broschyren "Hushållets Kostnader" (finns hos konsumentvägledningen) ta fram vad det kostar att "bo hemma".

Här följer en kalkyl för två ungdomar i en familj, som består av mamma, pappa, Karin och Per. Alla yrkesarbetar. Beräkningen är grundad på självkostnader (prisläge i januari 1984).

KARIN, 21 ÅR	Kostnad per mån.
Mat (äter lunch ute)	575 kr
Andel i förbrukningsvaror (tvätt-, disk-, rengöringsmedel)	40 kr
Andel i hushållsel	20 kr
Andel i dagstidning, tele, radio, TV, m.m.	60 kr
Andel i husgeråd, inventarier	105 kr
Andel i bostad	500 kr
Att betala hemma	1.300 kr
Lönen skall också räcka till:	
Lunch ute	580 kr
Kläder och skor	220 kr
Hygienartiklar (tvål, tandkräm, hårklippn. m.m.)	95 kr
Fackföreningsavgift	115 kr
Övrigt	1.010 kr
Karin tjänar	5.700 kr
Skatt avgår	-1.800 kr
Karin kan disponera	3.900 kr

Att betala hemma enl. ovan	1.300
Övrigt enl. ovan	1.010-2.310 kr
Kvar till tandläkarbesök, fritid, sparande och annat som Karin önskar sig	1.590 kr
PER, 17 ÅR	Kostnad per mån.
Mat (alla mål äts hemma)	1.020 kr
De övriga kostnaderna lika som Karins	725 kr
Att betala hemma	Kr 1.745-
Pers lön skall också räcka till:	
Kläder och skor	215 kr
Hygienartiklar (tvål, tandkräm, hårklippn. m.m.)	45 kr
Fackföreningsavgift	95 kr
Övrigt	355 kr
Per tjänar	4.600 kr
Skatt avgår	-1.400 kr
Per kan disponera	3.200 kr
Att betala hemma enl. ovan	1.745
Övrigt enl. ovan	355 -2.100 kr
Kvar att använda till tandläkarbesök, fritid, sparande, annat som Per önskar sig	1.100 kr

Broschyren "Hushållets Kostnader" är en hjälpreda för Din ekonomi. Här hittar Du uppgifter om vad saker och ting kan kosta för hushåll av olika storlek och för barn i olika åldrar. Det finns tips om hur Du kan minska Dina utgifter och förslag på hur Du kan få kontroll över ekonomin. Ytterligare råd kan Du få hos

**KONSUMENTVÄGLEDDNINGEN
 KOMMUNKONTORET
 GÄLLIVARE
 Tel. 180 00 kl. 10.00-12.00**

Gällivare KOMMUNBLAD

Information till hushållen i Gällivare kommun.
 Utgiven av Gällivare kommun allmänna avdelningen.
 Ansvarig utgivare: Kanslichef Steve Ralsberg, Gällivare kommun, Box 47, 972 00 Gällivare. Tfn. 0970-180 00.
 Produktion: Malmfältens Reportagebyrå, Anders Kjellgren, Box 71, 972 00 Gällivare. Tfn. 0970-156 80.
 Tryck: Haparanda-Tornedalens Tryckeri AB, Haparanda.
 För insänt, ej beställt material ansvaras ej.

Pensionärer från Hedgården på sommarutflykt med korvgrillning vid Nuolajärvi. En möjlighet för de gamla att lämna institutionsmiljön och komma ut i naturen som är möjlig tack vare handikappbussen.

Rullstolen inget hinder när det finns färdtjänst

En enkelresa varannan vecka för 58 kr och 20 öre. Så mycket utnyttjar en färdtjänstberättigad person förmånen i Gällivare kommun, rent statistiskt. Av reskostnaden betalar den som får färdtjänst själv 8:20, medan kommunen står för femtilappen jämnt.

Sedan 1972 har det funnits färdtjänst som omfattat hela Gällivare kommun. Den som är rörelsehindrad och därför har svårt att utnyttja allmänna färdmedel, som buss och tåg, kan få rätt till färdtjänst för att delta i föreningsliv, göra inköp och besöka olika inrättningar eller hälsa på anhöriga och vänner.

I regel krävs läkarintyg som visar att det är fråga om rörelsehinder för att få färdtjänst. Rätt att nyttja färdtjänsten under en kortare tid kan man få om man till exempel bryter benet, men beräknas bli frisk igen.

Taxi sköter

Det är taxi som ansvarar för att färdtjänsten fungerar. De allra flesta resorna sker också med vanlig taxibil, men för rullstolsbundna personer har kommunen en särskild handikappbuss. Även när det gäller handikappbussen är det Taxi som svarar för transporterna.

Handikappbussen gick under 1983 på sammanlagt ca 1.500 resor. Antalet vanliga taxiresor med färdtjänst uppgick till närmare 24.000.

Kommunens kostnad per taxi-resa var 44:50, medan handikappbussens resor i genomsnitt kostade 80 kr för kommunen. För den som har rätt till färdtjänst är kostnaden densamma oavsett om man behöver handikappbussen för rullstol eller kan åka i vanlig taxi.

Riksfärdtjänst

Avgiften beräknas efter en särskild kilometer taxa, där minsta avgiften är 4 kr för en resa på högst 3 kilometer. Att åka en mil kostar 7 kr och 10 mil kostar 56 kr.

Möjligheter att göra längre resor inom landet finns också genom så kallad riksfärdtjänst. Den förmånen är förbehållen personer med mycket allvarliga handikapp som annars skulle ha svårt att göra resan. Kostnaden för resenären uppgår alltid till priset för en tågbiljett på motsvarande sträcka.

Samåkning

— Samåkning skall ske när flera färdtjänstberättigade kan samordna sina resor, till exempel på landsbygden.

Gällivare hade under fjolåret 840 personer som någon gång utnyttjade färdtjänsten. De gjorde tillsammans 25.275 enkelresor under ett helt år. Kostnaden uppgick till närmare 1,5 miljoner, varav Gällivare kommun betalade ca 1,25 miljoner kr.

Nya bussen för 278.000 kr utnyttjas även av landstinget

Gällivare kommun har i år fått en ny handikappbuss för 278.000 kr. Förutom till färdtjänstresor kommer bussen bland annat att utnyttjas av landstinget för transporter till och från Gällivare lasarett i samband med permissioner med mera. Kommunen har ett femårsavtal med Taxi, som innebär att Taxi sköter service och transporter med bussen medan kommunen står för samtliga kostnader.

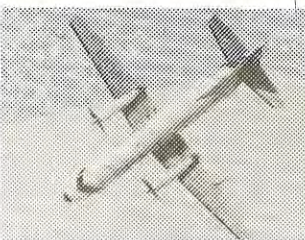
Därför har kommunen infört förhandsbeställning av färdtjänstresor på landsbygden två dagar i förväg. Det är dock inte alltid som det går att samordna resorna, förklarar socialkamrer Torsten Sangelind som ansvarar för färd-

tjänsten hos Gällivare kommun.

FOTNOT: Färdtjänsten gäller inte för resor som helt eller delvis betalas av Försäkringskassan, till exempel behandlingsresor till olika vårdinrättningar.

Klubbat

• Ner för landning

Stopp för Fairchild

Flygstopp blev det i början på september för det nya passagerarplanet Saab-Fairchild 340, som bland annat skall sättas in på linjen Gällivare-Luleå. Det var Luftfartsverket som tog beslutet sedan det schweiziska flygbolaget Crossair haft motorstörningar på två av sina tre plan.

— Flygplanen till Gällivare berörs nog inte av stoppet, tror Henry Forsman vid Swedairs kontor i Bromma. Det är plan nummer 4 och 5 av Swedairs serie på tio flygplan som skall sättas in i trafik på Gällivare från den 1 april nästa år, säger han. För de första planen som Swedair har beställt till i höst blir det några månaders leveransför-sening.

Tillverkaren av motorerna, General Electric i USA, skall nu rätta till felen innan planet får tas i passagerartrafik igen. Saab-Fairchild 340 är ett svenskt-amerikanskt samarbetsprojekt där halva flygplanet byggs i USA och halva i Linköping.

• Avslutat kapitel.

Punkt för generalplan

Ett klubbslag i Gällivare kommunfullmäktige den 18 juni satte punkt för det mest omfattande arbetet hittills i kommunens historia. Då klubbades den nya generalplanen, ett mastodontarbete som har pågått i över fyra år och lockat över 2.000 kommuninvånare att delta i planarbetet.

När alla remissvaren skulle sammanställas blev det en rapport på mellan 300 och 400 sidor, fylld med fakta om hur samhällsplaneringen i Gällivare, Malmerberget och Koskullskulle ser ut idag och synpunkter på hur det borde se ut istället. Nu blir det inga dramatiska förändringar efter fullmäktiges klubbslag, men många synpunkter finns med som kan komma att avspeglas i framtida beslut.

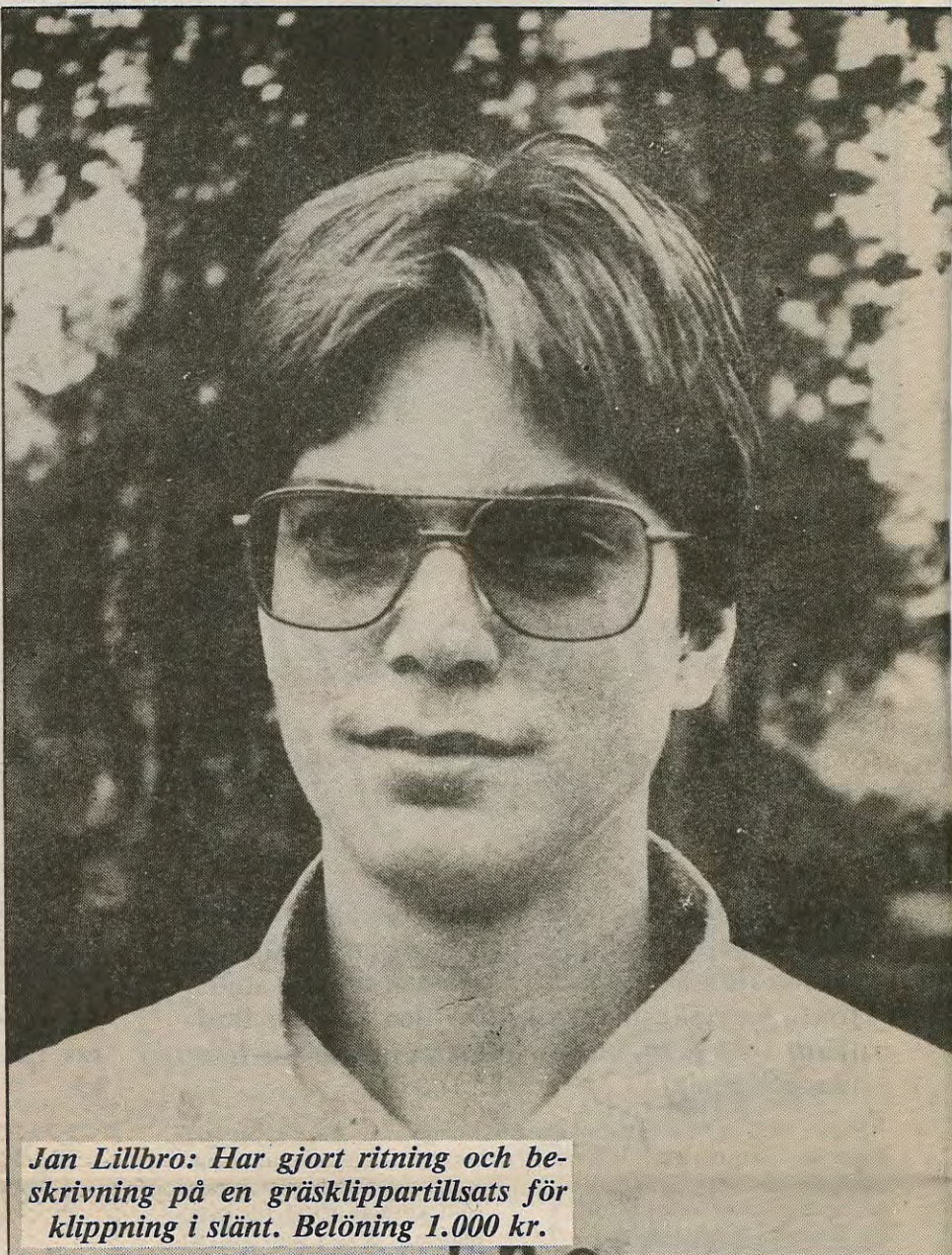

Sammanlagt 840 personer i Gällivare kommun hade rätt till färdtjänst under förra året. Av dem var närmare 700 ålderspensionärer. Drygt 25.000 resor företogs med färdtjänst, varav nära 1.500 med handikappbussen.

Uppfinnare å

Mats Johansson: Har gjort ritningar och funktionsbeskrivning till motorstativ och verkstadskran i ett redskap. En vidareutveckling av två gamla uppfinningar i ny kombination. Medel har sökts för nyhetsgranskning, eventuell patentansökan och tillverkning av prototyp. Belöning 1.000 kr.

Jan Lillbro: Har gjort ritning och beskrivning på en gräsklippartillsats för klippning i slänt. Belöning 1.000 kr.

Välkommaskolan i topp bland unga uppfinnare

Uppfinningsrikedomen bland Norrbottens gymnasieelever är störst på Välkommaskolan i Malmerget, om man får döma efter resultaten i uppfinnartävlingen "Utveckling och framtid i Norrbotten" i år. Totalt blev tävlingen en besvikelse för projektledaren Oscar Olofsson i Norrfjärden, men de inlämnade förslagen från gymnasieskolan i Malmerget var ingen besvikelse.

Alla ungdomarna på det här uppslaget hade lämnat in olika förslag och idéer som blev prisbelönade i tävlingen. Välkommaskolan kammade därmed hem sex av sammanlagt 13 belöningar. De övriga gick till elever från Jokkmokk, Kiruna och Piteå.

De flesta belönade förslagen var olika tekniska uppfinningar eller vidareutveckling av olika produkter. I några fall har arbetet med att nyhetsgranska och undersöka om det går att få pengar till patentansökningar och framställning av prototyper påbörjats.

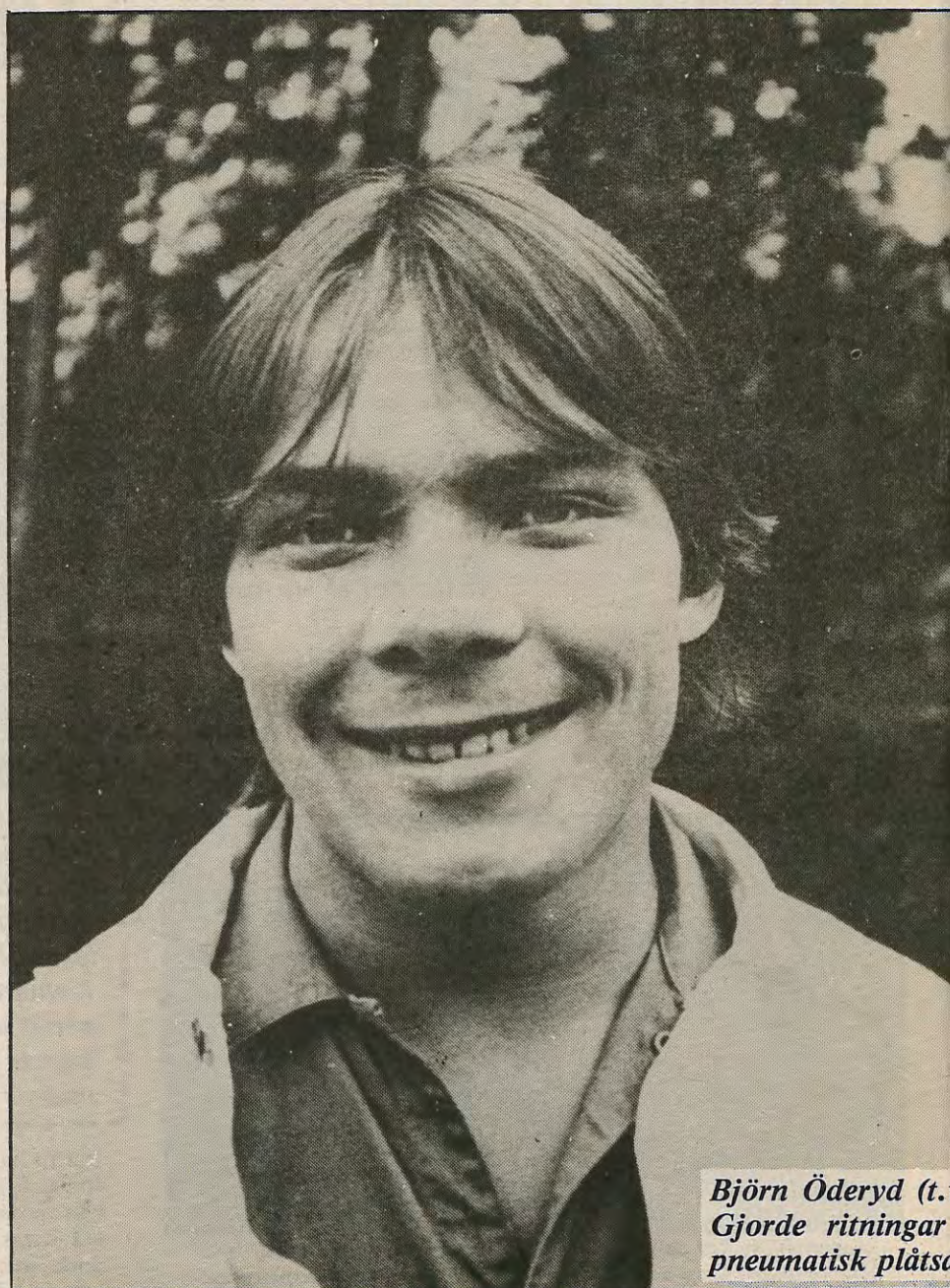
Det är främst elever från tekniska linjen som har deltagit, och resultaten kan delvis

förklaras med att Välkommaskolan har gjort en medveten satsning på teknik och utveckling i undervisningen. Resten av förklaringen kan vara att kommunen har gott om unga snillen.

Ett undantag från teknikeleverna är Ylva Flyckt som går på vårdlinje och fick belöning för fyra olika turistförslag:

— Det var mina egna intressen som gjorde att jag lämnade in förslagen. Egentligen är det inget nytt som jag har kommit med.

Skoteruthyrning som jag har föreslagit finns redan på andra håll, och sjöar med "alltid napp" finns i USA. Jag hoppas att det går att förverkliga något av förslagen.

*Björn Öderyd (t.v.)
Gjorde ritningar
pneumatisk plåtsa*

r vi allihopa!

Lars-Erik Sandvärn: Gjorde ritningar och beskrivning till "Lyftofix", en pallbock kombinerad med domkraft. Medel har sökts för nyhetsgranskning, eventuell patentansökan och framställning av prototyp. Belöning 1.000 kr.

Ingvar Lind: Har gjort ritning, beskrivning, prototyp och matematiskt bevis på ellipspassare. Belöning 1.000 kr.

) och Tord Edman: till och beskrev en . Belöning 1.000 kr.

Ylva Flyckt: Fyra olika förslag till turistsatsningar, kanot- och guldvasningssafari, sjöar med fisk som alltid är hungrig och huggvillig samt skotersafaris med mera. Belöning 1.000 kr.

Hermelinstippen blir fritidsområde i stort "miljölyft"

Området med de gamla gråbergstippena vid Hermelin i Malmberget görs nu i ordning med gångvägar, spegeldammar och lekstugor för barnen.

Arbetet för att göra Malmberget till en attraktiv bosättningsort istället för avfolkningsbygd fortsätter. Just nu pågår arbetet med "miljölyftet Hermelin", som är arbetsnamnet för en omvandling av gråbergstippena vid infarten till Malmberget.

Gällivare kommun satsar 2,7 miljoner och Malmfälttsdelegationen skjuter till 3,6 miljoner av statliga medel för att göra Hermelinsområdet till ett trivsamt utflyktsmål för Malmbergsborna.

Det blir vidsträckt grönområde för utomhusaktiviteter på sommaren och härliga källbäckar på vårvintern. För barnen blir det bygglekplats och små lekstugor på området, bollplaner, tennisbanor, majbraseplats och grillplatser, spegeldammar och anlagda gång-, cykel- och mopedvägar genom området.

Ett 15-tal personer har fått systerställning med Hermelinsområdets omvandling, därav en del övertaliga LKAB-anställda och

ungdomar. Om ett år, hösten 1985, skall allt vara klart.

Då kommer det också att finnas konstverk och minnen från gruvtiden i området, en mineralsamling och en gammal malmvagn till minne av järnvägen som gick igenom det här området.

Ovanför området ligger Hermelins gruvstuga — som nu blir gruvmuseum — och den äldsta gruvstollen under jord, Hermelinsstollen. För länge sedan var det en stor omlastningsplats för malm just vid Hermelinsområdet.

NAMNPRISTÄVLING:

Det nya området vid Hermelinstippena skall ha ett nytt namn. Kommunen och Riksbyggen inbjuder till namnpristävling.

Juryen består av kommunens Malmbergsgrupp, och priset blir en 3-dagars studieresa någonstans i Sverige.

Jag föreslår att det nya området skall heta

Namn:

Adress:

Tel:

Insändes senast den 1 oktober 1984 till Riksbyggen, Box 117, 971 00 Malmberget.

Ny minskning i Malmberget

Malmberget fortsätter att förlora hushåll. Den första juli var siffran för Malmbergets postnummerområde nere i 4.121 hushåll, en minskning med 157 hushåll på ett år. Alla andra postnummerområden inom Gällivare kommun hade hållit oförändrat hushållsantal, eller ökat något under senaste året.

För Gällivare postnummerområde noterades en ökning med 184 hushåll, men det beror huvudsakligen på indragningarna av Markkitta och Nilivaara som egna postnummerområden. Därifrån överfördes 163 hushåll till centralortens postområde.

Läkare fattas till ny central

Den 22 oktober öppnas Malmbergets nya vårdcentral för allmänheten. Ett problem är svårigheten att rekrytera läkare till centralen, som är dimensionerad för åtta läkartjänster.

Idag finns det fem läkartjänster vid den gamla vårdcentralen, men bara tre av tjänsterna är besatta. Nu hoppas landstinget att den nya vårdcentralen skall locka fler sökande, och samtidigt planeras en utökning av antalet undersköterskor i Malmberget.

Föreståndaren Bengt Storm och behandlingsassistenterna Ulla Lilja och Jan-Olov Thanu framför Strömhemmet som nu blir behandlingshem för unga missbrukare.

Ny resurs i alkoholkampen:

Nu blir Strömhemmet ett behandlingshem för unga missbrukare

Ett nytt steg mot att förverkliga Gällivare kommuns alkoholpolitiska program har tagits den här månaden. Strömhemmet — före detta inackorderingshem med skyddat boende för missbrukare — görs om till behandlingshem med särskild inriktning på unga drogmissbrukare.

— Vi riktar oss enbart till unga missbrukare i åldrarna 20-30 år. Det finns ett stort behov av bättre insatser för att hjälpa dem att komma ifrån sitt missbruk, förklarar Bengt Storm, föreståndare för "nya" Strömhemmet.

Målsättningen för det nya behandlingshemmet blir att eleverna själva skall arbeta för att förändra sin sociala situation. Någon tvångsintagning blir det därför inte fråga om. All inskrivning sker frivilligt.

— Vi räknar med en behandlingstid på minst sex månader, säger Bengt Storm. Av den tiden blir det obligatoriskt att bo på Strömhemmet under de första sex veckorna. Sedan kan man bo utanför Strömhemmet men delta i behandling och aktiviteter här.

Fyra anställda

— Alla måste underkasta sig studier eller arbete enligt ett bestämt schema och dessutom delta i obligatoriska aktiviteter på fritiden. Vi är från starten fyra anställda på Strömhemmet och hoppas i framtiden att det skall knytas ytterligare 1-2 tjänster till behandlingshemmet.

"Nya" Strömhemmet skiljer sig från det gamla genom att personalen har en annan utbildning. Därför tror Bengt Storm på ett helt annat behandlingsresultat nu jämfört med den tidigare verksamheten som upphörde 1983.

10 platser

— Det fanns enligt min mening inte så stort behandlingsinnehåll i den gamla verksamheten. Då var det mera fråga om enbart ett skyddat boende...

— Behandlingshemmet kommer att ta emot upp till 10 missbrukare samtidigt, varav två platser är reserverade för mer akuta fall. I praktiken tror jag att vi kommer att kunna göra det bästa

jobbet om bara 6-8 platser i taget är belagda, säger föreståndaren.

Nytt liv

Efter behandling på Strömhemmet är det meningen att missbrukarna skall ha fått impulser till ett nytt liv utan droger, kunna ta ansvar för sig själva och visa hänsyn mot andra, sköta familjekontakter och reda ut eventuella misshälligheter, komplettera bristfällig skolutbildning och ta nya kontakter utanför kretsen av missbrukare.

Behandlingen kommer att omfatta daglig livsföring som matlagning, städning, klädvård och hygien, studier genom grundvux, komvux och studieförbunden, arbetsträning och social träning i att sköta till exempel kontakter med myndigheter, arbetsförmedling etc.

Steg på vägen

Fritidsaktiviteter som friluftsliv, sport och motion, hantverk med mera finns också inlagt i veckoschemat på Strömhemmet. Behandlingen är gruppriktad, vilket betyder att alla eleverna skall genomgå samma behandling. Samtidigt skall det finnas utrymme för enskilda elevers olika intressen.

Omvandlingen av Strömhemmet till behandlingshem för unga missbrukare är ett steg på vägen mot att komma tillrätta med drogmissbruket i Gällivare. Tidigare har Gällivare kommun med utgångspunkt från ett alkoholpolitiskt program som kommunfullmäktige antagit bland annat inrättat stödarbetare för äldre missbrukare och en särskild rådgivningsgrupp "Mitt i stan".

"Mitt i stan fungerar bra"

Det är nu ett och ett halvt år sedan fält- och rådgivningsgruppen "Mitt i stan" startade sin verksamhet. Gruppen har lokaler på Föreningsgatan 7 mitt i Gällivare och ägnar sig åt bland annat arbetsplatsarbete, fältarbete bland ungdomar och rådgivning till drogmissbrukare.

— Jag tycker att arbetet fungerar bra, säger fältassistent Tomas Lilja till kommunbladet. Vi har kommit igång bra med förebyggande arbete bland ungdomar ute på skolorna, vi arbetar bland ungdomsgängen och försöker komma till rätta med skolket som ofta är in-

körspporten till drogmissbruk.

— Hos LKAB försöker vi bygga upp en kamratstödande funktion för anställda med missbruksproblem, likaså på lasarettet i Gällivare. Resultatet av rådgivningsverksamheten har blivit att ett 40-50 tal personer har tagit kontakt med oss. Där hade vi kanske väntat oss ännu fler.

Den som vet med sig att han eller hon dricker mer än man egentligen vill kan kontakta Rådgivningsgruppen "Mitt i stan" på telefonnummer 0970/185 71. Gruppens telefonfonder är på vardagar kl. 9-11 och måndagskvällar kl. 18-19.

Kommunalråd mycket nöjda med ministrernas löfte om upprustad järnvägslinje

— Det kommer att bli en upprustning av malmbanan mellan Gällivare och Luleå. Jag skall jobba för att upprustningen skall starta så fort som möjligt, och kommer att kontakta SJ för att diskutera omfattningen av upprustningen och hur mycket av kostnaderna som SJ respektive staten skall betala.

Efter uppvaktningen var det tre mycket nöjda kommunalråd — Harry Brännström, Gällivare, Erik Stenberg, Boden och Sven Köhler, Luleå — som tackade chefen för kommunikationsdepartementet för att han hade lyssnat på välvilligt på dem.

25 ton

Idag klarar malmbanans södra del bara ett axeltryck på 18 ton. Fraktaavtalet mellan SJ och LKAB innebär att malmfrakterna skall rationaliseras. De nuvarande malmvagnarna skall ersättas med nya vagnar

som tar 40 ton malm och har 25 tons axeltryck.

Det här innebär att en förstärkning av bandelen Gällivare-Luleå är helt nödvändig för att klara villkoren i fraktaavtalet.

Överleva

— Sju tons skillnad i axeltryck kan på sikt vara helt avgörande för både LKAB:s och SSAB:s möjligheter att överleva. I klartext handlar det om framtiden för 8-10.000 människor i Malmfälten och Luleåregionen, framhöll kommunalråden.

De hävdade också att banans nuvarande standard kostar LKAB ca 15 miljoner om året i onödiga förluster på grund av att malmtågskapacitet inte kan utnyttjas fullt. Även för turismen ansåg de att det var nödvändigt att banan förses med bekvämare helsvetsad räls.

150-200 jobb

För sysselsättningen räknar man med att en upprustning av bandelen betyder ett tillskott på 150-200 jobb under en femårsperiod. Det bör regeringens också ta hänsyn till

Det löftet gav kommunikationsminister Curt Boström vid ett besök i Gällivare i mitten av augusti. Boström uppvaktades av en gemensam delegation från Gällivare, Boden och Luleå kommuner.

när man tar ställning till att satsa pengar på upprustningen, ansåg kommunrepresentanterna.

Även för en vidareutveckling av näringslivet i malmfälten har banan stor betydelse, t.ex. för export av järnsvamp om det kommer igång ett eller två järnsvampverk i Malmberget/Kiruna. Om exportvolymen från malmfälten ökar innebär det också fördelar när det gäller trygghet vintersjöfart från Luleå.

Angelägnast

— Utredningar som är gjorda i samband med malm-

baneutredningen visar att malmtransporter via Narvik runt Skandinavien till Bottenhavet (Luleå) inte är något hållbart alternativ, påpekades det också bland argumenten från kommundelegationen.

Kommunikationsministern lyssnade och hade inget att invanda. På en presskonferens efteråt förklarade han att han ansåg att en upprustning av järnvägssträckan Gällivare-Luleå var det mest angelägna järnvägsprojektet av alla bandelar i Norrbotten, och att det även är av stor betydelse för landet som helhet att upprustningen kommer till stånd så snart som möjligt.

Nu är konstgräset provspelat på mellanområdets idrottsplats

Lördagen den 1 september spelades en historisk fotbollsmatch i division sex mellan Gällivare FF och Svappavaara. Gällivare-laget vann med 7-0, men det var inte därför matchen var historisk. Det berodde på att matchen var den första som spelades på den nya idrottsarenan på mellanområdet, Tallbacka idrottsplats.

Anläggningen är den första konstgräsplanen i Gällivare och har kostat ca 8 miljoner att ställa i ordning. Hittills har fotbollsplan, el-belysning och anslutningsvägar blivit klara. Omklädningsrum och förråd kommer i en senare etapp.

Plastgräset på Tallbacka idrottsplats gör det möjligt att träna och spela fotboll på riktigt underlag under en längre säsong.

Nytt försöksprojekt: Fritidshem i skolan

En ny försöksverksamhet med fritidshem i skolan har startat i augusti vid Finnstaskolan i Malmberget. Det är socialnämnden och skolstyrelsen som i samarbete har gett 14 inskrivna barn plats på så kallat "hemvistfritidshem" i skolans lokaler.

— Fritidshemmet håller öppet både på morgonen och efter skoldagens slut, berättar barnomsorgsassistent Mari-Ann Westerlund. Barnen får frukost och mellanmål precis som på övriga fritidshem och föräldrarna betalar avgift på samma sätt som för förskole- och fritidshemsverksamheten på barnstugorna.

Verksamheten leds av fritidspedagoger, som under skoltiden går in som en extra resurs i skolarbetet. Det hela är en försöksverksamhet som skall pågå till sommaren 1985.

— På det här sättet samordnas

utnyttjandet av skolans lokaler. Skolorna står ofta tomma efter skoldagens slut, och det är den tid på dagen som skolbarnen behöver omsorg och meningsfull fritidssysselsättning, säger Mari-Ann Westerlund.

Ett annat projekt inom ramen för samverkan mellan skola och förskola har gått ut på att en lågstadielärare från Finnstaskolan har haft nedsatt tjänstgöring på skolan för att vistas i förskolan och lära känna barnen före skolstarten. Därigenom har barnen fått en bättre förberedelse inför skolstarten.

"Toppensatsning" av kommunen på Nolia

Gällivare kommun satsade i år hårdare än någonsin tidigare på att vara representerad vid Nolia-mässan i Piteå i augusti. Ett dussin olika företag från kommunen ingick i en gemensam Gällivare-avdelning, där kommunen hade svarat för enhetliga utställningsskärmar på mässan.

Satsningen var inriktad på att marknadsföra Gällivare som turistort och centrum för hantverkare. Textil, snickerier, handsktillverkning, tennsmide och "gruvgubbar" i stål och koppar skulle tillsammans med fritidsanläggningen Dundret hjälpa till att locka fler besökare till Gällivare.

— Kommunens satsning

var toppensatsning, tyckte Inga-Lisa Lindkvist, Gällivare Textil som deltog i Noliamässan. Det var bara synd att vi blev placerade bland stora maskiner. Jag vill inte påstå att det gick dåligt att sälja på Nolia, men jag vet att det hade gått ännu bättre om vi hade varit placerade bland andra hantverkare istället.

Rekordsommar för turism — tack vare inlandsbanan!

Turistsatsningen på inlandsbanan gav en rejäl skjuts åt turistandet i Gällivare i sommar. Enligt preliminära beräkningar såldes ca 8.000 inlandsbanebiljetter till lågpris, och övervägande delen av resenärerna åkte faktiskt hela vägen från Kristinehamn till Gällivare eller tvärtom.

På praktiskt taget alla anläggningar har man konstaterat en ökad beläggning jämfört med fjolåret, och det är inlandsbanan som tillskrivs den största förtjänsten att det blev så. På Kvarnforsens campingplats såldes till exempel 16.400 campingnätter på tre månader mot knappt 12.000 nätter ifjol.

På turistbyrån, som i sommar har flyttat till centralskolan med läge vid Storgatan, räknade man under juni-juli-augusti in över 12.000 besökare. Siffran kan jämföras med att man under 1983 tog emot ca 18.000 besök på ett helt år.

FOTNOT: Den namntävling som tidigare utlysts om centralskolan för att finna ett nytt namn på byggnaden har tillsvidare inte avgjorts. Fritidsnämnden föreslår att namnet "centralskolan" skall få leva kvar och tävlingen avslutas med att man lottar ut utlovade priser bland dem som har skickat in förslag.

Turistbyrån fick centralt läge i nyrenoverade centralskolan med ingång från Storgatan.

Falsk 'kommunblads-journalist'

— men inte olaglig...?

I sommar har en falsk "kommunbladsjournalist" uppträtt i Gällivare. Leif Nilsson vid LKAB Torv AB hörde till dem som blev "intervjuade för kommunbladet" av den självutnämnde kommunbladsredaktören, som aldrig har haft något uppdrag att skriva för tidningen.

Polisen i Gällivare — hårt arbetsbelastad i sommar — har informerats om saken, men vill inte ta emot en formell anmälan. Om vederbörande hade utgett sig för att vara hälsovårdsinspektör, polis eller läkare hade det ofelbart lett till åtal för "föregivande av allmän ställning".

När det rör sig om yrken som skomakare, slaktare, rörmokare eller journalist ger inte lagen samma skydd, enligt polisen. Undantaget är om ve-

derbörande hade lyckats tjäna pengar eller skadat någon med ofoget. Den frågan är inte utredd.

Legitimation

Gällivare kommunblad produceras sedan 1981 av redaktör Anders Kjellgren med firma Malmfältens Reportagebyrå. Den som blir ombedd att ställa upp för intervju eller fotografering för kommun-

Så här ser rätt kommunbladsredaktör — Anders Kjellgren — ut.

bladet uppmanas att förvissa sig om journalistens identitet genom att begära legitimation vid minsta osäkerhet.

Mycket folk hade mött upp till invigningen av Gruvans Dag i Malmberget — ett arrangemang som tycks ha kommit tillbaka för att stanna.

Gruvans Dag med Aitik

— här för att stanna?

Gruvans dag i Malmberget tog i år en ny skepnad efter återuppståndelsen förra året. Arrangemangen hade nu tagit fastare form och var koncentrerade till en dag istället för två förra året. Nytt var också att Aitik för första gången deltog. Det anordnades också sight-seeing med buss till Bolidens dagbrottsgruva.

Publiktillströmningen var god, över 600 personer såg konstutställningarna i Tuoddarvillan. 500 barn var på barnteater i spelhuset och bussarna till gruvorna var välfyllda. Många handlade också i de nyuppförda

handelsbodarna.

Särskilt från Aitikledningens sida uttrycktes tillfredsställelse över att ha fått komma med i arrangemanget, men så vann också Aitik-gubbarna över LKAB i dragkampen på idrottsplan.

— Vi hoppas att det här är ett arrangemang som har kommit för att stanna, säger Gunborg Taivalssari, ordförande i Gruvans dag-kommittén.

Gunborg Taivalssari, ordförande i Gruvans Dags-kommittén höll välkomstalet på sporthallens trappa i Malmberget.

Almanackan

SEPTEMBER

22	Filmstudio: Slumrande toner	Malmberget
22-23	Familjeutflykt till Muddus, SNF	Muddus
26	Teater: Trettondagsafton	Gällivare
29	Filmstudio: Vittnet	Malmberget

OKTOBER

6	Musikcafé i Folkets Hus	Hakkas
	Filmstudio: Spetsknypperskan	Malmberget
8-9	Studiedagar i skolorna	
12-14	Jubileumskonsert, ABF:s damkör	Malmberget
13-14	Pokalbrottningar	Gällivare
20	Dragspelsklubbens 10-årsjubileum med Hasse Tellemar	Gällivare
	Filmstudio: Ragtime	Malmberget
22	Jazzkonsert med Opposite Corner	Malmberget
23-24	Teatercabaré: Tryffelsvinet	Gällivare
27	Filmstudio: Nio månader	Malmberget

NOVEMBER

2	Lovdag i skolorna	
10-11	Skotermässa	Malmberget
17	Öppet hus, ABF	Malmberget
	Filmstudio: Fitzcarraldo	Malmberget
20	Teater: Blodsbröllop, Norrbottens-teatern	Gällivare
22	Teater: Blodsbröllop, Norrbottens-teatern	Gällivare
24	Filmstudio: Välkommen Mr Chance	Malmberget
25	Julmässa på hembygdsområdet	Gällivare
29	Jazzkonsert, Egba	Malmberget

DECEMBER

1	Filmstudio: Till sista blodsdroppen	Malmberget
2	MAIF:s julmarknad	Malmberget
9	Hakkas Julmarknad	Hakkas
21	Jullov i skolorna	

Öppettider

Turistbyrån

Måndag—fredag 10—12, 13—17

Biblioteket, Gällivare

Måndag—onsdag 12—19, fredag 12—17, lördag 11—14

Biblioteket, Malmberget

Måndag—torsdag 12—19, fredag 12—17, lördag 11—14

Biblioteket, Tallbacka

Tisdag och torsdag 13—19

Biblioteket, Koskullskulle

Tisdag 15—19, onsdag 10—12, 15—19

Biblioteket, Mettä-Dokkas

Tisdag 15—19, torsdag 16—19

Biblioteket, Ullatti (Byastugan)

Måndag 18.30—19.30

Biblioteket Nattavaara (Församlingshemmet)

Torsdag 11—13, 17—19

Biblioteket, Nilivaara och Hakkas

Torsdag 18—20

Gällivare simhall

Måndag—fredag 11—20, lördag 9—15

Malmbergets simhall

Måndag—fredag 14—21, lördag 9—15

Hakkas simhall

Tisdag, onsdag, fredag 16—20

Bowlinghallen, Malmberget

Måndag—torsdag 11—21, fredag 12—18, lördag—söndag 12—17

Sammanträden

Kommunfullmäktige

Måndag 24 september kl. 13.00 Sjöparkskolans aula

Måndag 29 oktober kl. 13.00 Sjöparkskolans aula

Måndag 26 november kl. 13.00 Sjöparkskolans aula

Måndag 17 december kl. 13.00 Sjöparkskolans aula

Byggnadsnämnden

Sammanträdesdag — Sista inlämningsdag

13 september

har varit

18 oktober

21 september

15 november

19 oktober

13 december

16 november